GAZETA KRAKOWSKA

Nro 75

Z Krakowa dnia 17 Wrzesnia 1823 Roku we Srodę.

Z Warszawy d. 8 Września.

Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xiążę Mikołay, przybył dnia 6 b. m. do tuteyszey stolicy.

JW. Nowosilzoff, Senator Państwa Rossyyskiego, powrócił tu dnia 5 b. m. z Litwy.

Powróciła tu także po 6ściomiesięczney niebytności JO. Xiężna Namiestnikowa.

Dochodzą tu ciągle wiadomości o klęskach wynikłych przez pożary i gradobicia. W dniu 9 z. m. w Obwodzie Kozienickim w Ekonomii tegoż imienia, tudzież kilku gminach przyległych, spadł grad z gwałtowną burzą i poczynił znaczne szkody w zbożu podówczas ieszcze na pniu stoiącem. — W Woiewództwie Augustowskiem, Obwodzie Kalwaryyskim, Folwarku Poszerwinty wynikł pożar z uderzenia pioruna, który zniszczył dom mieszkalny, browar z naczyniami i chlewy sianem naładowane.

Mieszkańcy Gminy Rybno, wsi Osiny, w Obwodzie Goszyńskim, przestraszeni zostali przez krowę, która pogryzła gospodynią i okazywała znaki wscieklizny. Lekarz Obwodowy osądził, że choroba ta krowy niebyła wścieklizną.

Z Puycerda d. 19 Sierpnia.

Osada miasta tuteyszego 300 Francuzów wynosząca, stała onegday przez większą część dnia pod bronią. Przeznaczona dla oblegaiącego Seo Urgel woyska żywność zatrzymaną tu została. W każdey chwili rozchodzą się nader iedne drugiem sprzeciwiaiące się wieści. Konstytucyioniści osadzić mieli Berga, Balaguer i Popla d' Ilet; iedna ich kolómna wniyść miała do Cerdagne, a inna postąpić przeciw opasuiącemu Urgel woysku; podług innych wieści udać się mieli do Salsona i San Lorenzo del Pitens. Przy tey niepewności dwie kompaniie 45go pułku z dwiema polowemi działami udały się z Tarascona i Foix przez Aia do Hospitalet, dokąd poszedł także Marszałek polny Crossard. D. 17 rozkazał tem kompaniiom aż do Caroll postąpić, zkąd dziś powróciły do Hospitalet, a Marszałek znayduie się w Vicdessos.

Jenerał Ramagosa i iego adjutant przybyli wczoray do Santa Julia w dolinie Andorre; ostatni choruie na febrę, a drugi złozony iest inną chorobą.

— D. 20. —

Baron Eroles, Sarfield, Manso i in-

ny Francuzki Jenerał, którego niewymieniaią nazwiska, znayduią się w Pons, dla przecięcia drogi konstytucyionistom, ieżeliby dostać się chcieli do Seo Urgel. Sądzą atoli, iż Milans i Lobera usiłuią wrócić przez Tura i Pinous do Calaf. Woysko ich z 7 do 8000 zmnieyszyć się miało w przeciągu dni 14 do 5000 ludzi. Gdy d. 17 w Berga rozeszła się wieść' że konstytucyyne woysko idzie przeciw temu miastu, uszła część mieszkańców w góry, i dopiero wrócili, gdy dowiedzieli się, że inny wzięli kierunek.

Osada Figueras zrobiła d. 16 b. m. wycieczkę, dla zabrania 4 wołów, które pasterz nierozsądnie na paszę przed twierdzę wypędził. Z początku szło nieprzyiacielowi pomyślnie, ale Hiszpanie i Francuzi opasuiącego korpusu postąpili przeciw niemu i wszczął się żywy ogień z ręczney broni, który nieprzyiaciel usiłował działowym z twierdzy wspierać. Woły zostały z karabinów pozabiiane, ale nieprzyiaciel wciągnął ie wszelako powrozami do twierdzy. Z obu stron padło kilkunastu ludzi lub ciężko było ranionych.

Z Perpignanu d 2' Sierpnia.

Mimo natężeń brygady Tromelin i dywizyi Erolesa, przybył wszelako nieprzyiaciel z około 6000 ludzi d. 15 b. m. do Oleron, a iedna z iego kolómn weszła d. 16 w wieczór do Berga, inna do Ripoll.

Osada Hostalrich zrobiła d. 15 wycieczkę, (a zatem nie ustąpiła ieszcze z tey twierdzy) dla zabrania bydła rogatego. Woyska nasze zabrały z tey wycieczki 40 ludzi w niewolą.

Marszałek Moncey usiłował wniyść z Jenerałem Mina w układy; lecz mu się nie udało, i odpowiedź tego jenerała ogłosiła gazeta Barcelońska.

Magazyny opasuiącego Figueras korpusu przewiezione zostały do la Parada.

Nieprzyiaciel, iak dziś głoszą, opuścił stanowisko pod Berga, oddalił się od granic naszych i udał się przez Cseres na powrót do obozu pod Tarragona. Jenerał Milans znaydował się d. 19 w Salsona, a Baron Eroles z częścią swey dywizyi i 4 Francuzkiemi batalionami w Berga.

Przybyło tu 40 jeńców, pomiędzy któremi 13 artylerzystów, których zabrano nad brzegiem przy Villanueva de Figes. Ośm statków wypłynęło z żołnierzami z Barcelony dla wsparcia korpusu Milansa; lecz ieden z nich przez bryg Francuzki zabrany został.

Z Bajony d. 23 Sierpnia.

Ciągle czynione są z pośpiechem przygotowania do oblężenia Pampelony.

Rejencyia pragnie urządzić w Hiszpanii ochotników za sprawą Króla, ale iey się nieudaie i nawet strzelby niema. Dziennik *Restaurator* proponuie, aby obowiązek wystarania się o strzelbę włożony był na gminy.

P. Ouvrard znayduie się w drodze do Madrytu, i sądzą, że i Xże Angouleme w krótce tam powróci.

Jenerał Quesada usiłował od kilku dni korpusik swoy wprowadzić do Madrytu, ale Marszałek Oudinot (Xże Reggio) nie dopuścił.

Ażeby Zajas kapitulował nie potwierdza się. Ballasterosa woyska stoią ciągle w oznaczonych im wsiach.

Niektóre prowincyionalne władze w północney Hiszpanii wzbraniaią się ciągle uczynić zadosyć wyrokowi w Andujar wydanemu (względem uwolnienia

za polityczne mniemania uwięzionych.) Znaczne oddziały woyska z opasuiącego Pampelonę korpusu udały się do Puente de la Reyna, & dla uskutecznienia tego wyroku.

Czterech milicyiantów z Bilbao, powracaiących z Santony do swych domów znaleźli się w niebezpieczeństwie bycia od pospólstwa zamordowanemi; lecz uratowali ich żołnierze Francuzcy, rozpędziwszy kolbami zabóyców.

Z Madrytu d. 25 Sierpnia.

W d. 21 b. m. Rodzina Królewska w Madrycie znaydowała się zdrowa.

Dzisieysza gazeta nasza zawiera wyrok Rejencyi pod d. 19 mocą którego naywyższa rada Skarbowa, iak była przed 7 Marca 1820, przywróconą została.

Tuteyszy Kapitan jenerał Campo Sagrado wyrzuca w dziennym swoim rozkazie z d. 14 b. m. officerom i żołnierzom zuchwałość, że wciskaią się do kawiarni i gościnni, i darmo wszystkiego wymagaią, rodzinom w domach wielorakim sposobem się naprzykrzaią, i dopuszczaią się rzeczy, które z honorem żołnierza i dobrego wychowania człowiekiem wcale się nie zgadzaią, zalecaiąc im nayprzykładnieysze zachowanie ustaw i przystoyności.

Względem mnostwa bawiących w Madrycie officerów, częścią, że ich pułki są zwinięte, częścią, że ich naczelnicy od służby uwolnili, ponowiła Rejencyia rozporządzenie Krolewskie z d. 14 Sierpnia 1817 mocą którego wszyscy, albo udać się powinni do swoich pułków, albo do domów.

Przed Kadyxem tak dalece prace woysk naszych posunięte zostały, że attak Trocadera iest na ukończeniu, i d. 22 b. m. potrzeba było iuż iak zatoczyć działa na batteryie. W dwóch nocach postąpiono w kopaniu podkopów do 600 sążni bez żadney przeszkody; iedyną wycieczkę, którą nieprzyiaciel w 3 do 400 ludzi uczynił, została bagnetem odpartą, a kule z wałów kierowane żadney nie uczyniły nam szkody. Xżę Jeneralissim obieżdzaiący nasze szańce wystawia się ciągle na kule nieprzyiacielskie i dla zachęcenia żołnierzy nadał iedney z naszych batteryy swoie nazwisko. Za woiennym okrętem Centaurus płynąć maią szalupy z 12 batalíionami woyska, które, skoro ogień nadbrzeżny do uciszenia się zmuszony zostanie, wyląduią na wyspe Leon, zkąd Kadyx nayskuteczniey bombardowany bydź może. Jenerał Bourmont przybył z Sewilli pod Kadyx, dla przyłożenia się do działań przeciw Kadyxowi i uzbroione w Sewilli okręty przybyły także na mieysce swoiego przeznaczenia.

Od Francuzkiego poselstwa w Lizbonie przybył Sekretarz do Puerto Santa Maria, z Francuzką fregatą Cybele, która zawiozła Barona Hyde de Neuville do Lizbony, przybyły przed Kadyx dwie Portugalskie korwety, które Król Portugalski posłał nam na pomoc. 7 do 8 okrętami została nasza eskorta przywożąca nam wszelkiego rodzaiu potrzeby woienne wzmocniona. I tym sposobem zwiększaią się codziennie przygotowania nasze do zdobycia Kadyxu, iakkolwiek nie ustaią układy. Jeszcze d. 22 w nocy przybył posłaniec z Kadyxu do Puerto Santa Maria, lecz niewiadomy cel iego poselstwa. W Puerto Santa Maria iest zresztą tak dalece lud za nami, iż na wiadomość o przeyściu Ballasterosa

wszystkie domy oświecone zostały, i Stany ukrywaiąc ten wypadek przed ludem, nakazały w Kadyxie powszechne oświecenie z ogłoszeniem, iż niezwyciężony Ballasteros zniosł całe woysko Morilla.

Pomiędzy woyskami liniiowemi w Kadyxie i milicyiami zachodzić ma z tego względu nienawiść, że ostatnie są płatne, a pierwsze prawie żadnego nie pobieraią żołdu, i oprócz tego milicyie pobieraią większe od woyska racyie żywności.

Rejencyia oświadczyć kazała wszystkim, którzy klasztorne dobra zakupili, aby ie iako źle nabyte kościołom i klasztorom zwrócili. Uchwała Stanów znosząca powinności gruntowe została także na żądanie wielu grandów uchylona.

W Vigo poymano 29 Francuzów z szczątku tak zwanego Francuzkiego legionu, którzy chcieli do Portugali odpłynąć. Znaydował się pomiędzy niemi Pułkownik Gauché, należący do spisku Bertona i Podpułkownik Aymar.

Z Lizbony d 14 Sierpnia.

Ucwhałą Stanów zabroniony surowo był przystęp okrętom Francuzkim do portów naszego królestwa. Rozporządzeniem Królewskim zniesiony iest ten zakaz, i nakazano władzom dawania okrętom Francuzkiem w Portugalii wszelkiey pomocy, iako narodu z Portugaliią sprzymierzonego.

N. Król przywrócił zniesione przez Stany klasztory i rozkazał im dobra oddać.

Wyrokiem Królewskim z d. 11 b. m. Jenerał Robert Wilson ogłoszony został iako utracaiący ordery Wieży i Miecza, ponieważ w wydaney do Portugalczyków odezwie obiawił chęć swoią bronienia całego świata rewolucyi.

Przed kilku dniami nadszedł tu okręt z Oporto z nadzwyczayną liczbą podróżnych. Liberaliści korzystaiąc z tey okoliczności, rozgłosili, iż to są zbiegli roialiści, ponieważ wybuchnęła tam rewolucyia. Tak wielką zrobiło to trwogę, iż wielu urzędników, nie staraiąc się przekonać o prawdzie z naywiększym pośpiechem rzeczy swoie upakowali i chcieli stolicę opuścić, aż nakoniec rozgłoszenie okazało się zmyślonem.

Z Paryża d. 1 Września.

Monitor dnia 30 Sierpnia zawiera

Doniesienie Marszałka Xcia Reggio (Oudinot) *do Ministra woiennego.*

Z Madrytu d. 24 Sierpnia.

Pułkownik Margr. de Rochedragon, dowódca kirysserów pułku Berry, z dywizyi Roussel d'Hurbal, doniosł mi, iż d. 18 b. m. w wieczór Naczelnika kupy zbroyney Fran. Abade Chaleco, napotkał z około 250 koni przy wsi de la Puebla del Principe, uderzył na niego i w naywiększym nieładzie z znaczną stratą odparł. Nazaiutrz rano d. 19 Pułkownik Chaleco i Podpułkownik Felez żądali widzieć się z Pułkownikiem Rochedragon, i ugodzono się, iż uznaią Rejencyią i kroków nieprzyiaciel kich zaniechaią. — Potyczka ta czyni Margr. de Rochedragon wielki zaszczyt, i okazuie, iż kirysserom w tey kampanii brakowało tylko sposobności do utwierdzenia dawney sławy,

(pod.) *Xże Reggio.*

D. 21 Sierpnia weszły nasze woyska do Koruny. Osada wynosiła do 4000

głów, i znaleziono tam znaczną liczbę dział, żywności, i wszelkiego gatunku potrzeb woiennych. Gubernator Novella i Dowodca milicyi Bilbao, Campillo, równie iak znany z urywkowego działania pod nazwiskiem el Pastor, należą do officerów, którzy wmoc tego nowego zwycięztwa uznali Rejencyią. W Galicyi niema iuż żadney zawady. Po opanowaniu Vigo dostała się także w ręce Jenerałów Larochejacqielin i Morilla nadbrzeżna twierdza Baiona i osada iey złączyła się z woyskami Morilla. Ztamtąd poszły rzeczone woyska do Orense, dokąd udał się także Marguerye z Lugo.

Układy z Seo Urgel były dotąd bezskuteczne. Nadeszła iednak urzędowa wiadomość, że oddział z 48 officerów i żołnierzy z pułku Loredo wyszedłszy z twierdzy Urgel, przeszedł do nas. Posłany tymczasowo został do Pau, a ztamtąd wróci się dopiero do Hiszpanii.

Zamykanie Santony i oblężenie Pampelony popierane są z naywiększemi natężeniami przez Xcia Hohenlohe i Marszałka Lauriston.

Na zdobytey niedawno wyspie Verte przed Algeciras znaleziono 25 ciężkich dział, mnóstwo prochu w ładunkach i baryłkach, tudzież inney ammunicyi. Działa te przydatnemi będą do oblężenia Kadyxu.

Wczoray żona Posła Hiszpańskiego stawiona była przed N. Królem i iego Rodziną. Tegoż dnia iadła obiad w pokoiach Xcia Angouleme przy stole na 44 osób nakrytym.

Bankier Guebhard poiechał do Madrytu, dla umówienia się z Rejencyią względem pożyczki i odebrania obligacyy.

Dziennik Sporów d. 20 Sierpnia zawiera doniesienia z Grecyi, które (iak dodaie) są iednozgodne tak z wychodzącym pod dozorem Tureckiego Rządu w Smirnie Spektatorem, iako też Austryiackim Dostrzegaczem, i należy ich większą część poczytać iako urzędowe przesadzenie jenerałów i admirałów Porty. Wiemy bowiem, że powszechne niebezpieczeństwo zagodziło kłótnie w Peloponesie i okrucieństwa Turków ożywiaią wszędzie odwagę.

Jakkolwiek roialistskie dzienniki piszą ustawicznie o ścisłey zgodzie pomiędzy Xciem Angouleme i Rejencyią, utrzymuią przeciwnie konstytucyyne i liberalne.

Podług dziennika Chorągiew biała głównemi przedmiotami narad Seymu związku Niemieckiego za rozpoczęciem posiedzeń będą: wolność druku, tayne towarzystwa, Niemieckie uniwersytety, żydzi i żegluga Reńska. Toż pismo wyraża: wiadomość o Kongressie w Frankforcie niepotwierdza się, ale Posłowie pięciu Wielkich Mocarstw odbydź maią w Paryżu narady, których przedmiotem będzie Hiszpaniia.

Bank Paryzki bez dostrzeżenia zmienił za 30,000 Fr. fałszywych papierów. Aptekarz, nazwiskiem Reguirant został iako podeyrzany o ich zfałszowanie uwięziony.

W Renn obchód imienin Króla d. 25 Sierpnia został nieszczęśliwem zdarzeniem przerwany. Większa część mieszkańców i osada zgromadzili się na polu marsowem, dla przypatrzenia się spaleniu faierwerku, gdy przypadkiem iskra wpadła do skrzyni, w którey znaydowały się race i one zapaliła. Przez ich wybuchnienie wielu żołnierzy, fa-

ierwerkmistrzów i innych widzów, ogółem 39 osób zostało pokaliczonych.

Jedna z Dublińskich gazet donosi, że Pani Catalani popłynie do Mexyku, dla dawania tam i w Kolumbiyskiey Rzpltey koncertów. Doniesienie to iest zapewne żartem Dublińskich miłośników Muzyki, którzy na drugi koncert Pani Catalani nie chcieli się pisać.

Wczoray na polu Marsowem odbyły się wyścigi konne, przyczym 3 mastalerzów przez spadnienie z koni niebezpiecznie skaliczonemi zostali. Nagrody podług zwyczaiu po 1200 i 900 Fr. rozdane zostały.

W Marselii odbył się niedawno rzadki widok: osada Greckiego okrętu ryżem wyładowanego, do ktorego wszyscy od kapitana aż do chłopca należeli, rozdała cały ten ładunek na rynku bezpłatnie ubogim. Podczas burzy poświęciła go na ten cel i uszedłszy niebezpieczeństwa, świętobliwie swoiego przyrzeczenia dopełniła.

Z Marselii d. 16 Sierpnia.

Listy z Kalamata pod d. 22 Lipca donoszą, że osada Turecka w Koron przed trzema poprzedzaiącemi dniami przeciw oblegaiącym Grekom zrobiła potężną wycieczkę, lecz ze stratą odparta została. Też listy wzmiankuią o wielkich przygotowaniach do obrony na międzymorzu gdzie Nicetas dowodzi. Kolokotroni, który poiednać się miał z Mauromich li dowodzi znowu korpusem pod Chalenthifra. Pod Trypolizzą urządzono odwodowy korpus i w całey Morei zachod i wielka czynność. Na Kandyią wysadziła flotta Turecka woyska, co zmusiło Greków do oddalenia się z pod twierdzy do gór. Trzy Tunetańskie i dwa Algierskie okręty złącyyły się z flottą Turecką, gdyż były od Greckiey zagrożonemi.

Z Londynu d. 30 Sierpnia.

Z Windsor donoszą pod d. 26 b. m. iż Król przeieżdża się codziennie powozem lub konno po parku.

Wczorayszy dzień był dniem wypłat na giełdzie, lecz nie słychać o żadnem bankructwie.

Wczoray zwłoki zmarłey małżonki Jenerała Roberta Wilson złożone zostały w grobie Opactwa Westminsterskiego.

Gazeta *Morning-Chronicle* twierdzi, że P. Canning zganił P. A'Court, Posłowi naszemu w Hiszpanii, iż nie poiechał z Krolem do Kadyxu. Doniesienia nasze z Kadyxu są dawnieyszey daty i dochodzą do wiadomey wycieczki d. 16 Lipca.

W Liwerpoolu Prezydent miasta dał dla Panów Canning i Huskison na ratuszu ucztę, podczas którey przeieżdżaiący do Dworu Sztokolmskiego sprawuiący interessa Ziednoczonych Stanów Ameryki, P. Hughes, siedział przy stole obok P. Canning. Ostatni wniosł z naywiększą grzecznością zdrowie względ in zachodzących przyiacielskich stosunków między Angliią i Ziednoczonemi Stanami, na które P. Hughes ieszcze wymowniey odpowiedział.

Ośmioletnia dziewczyna w Chelsa pod Londynem ubiegła o zakład 100 Fs. 30 mil Angielskich, ktore w 8 godzinach ubiedz miała, w 7 godzinach i 49 minutach ubiegła.

W Kentuki w północney Ameryce ubito w Lipcu tygrysa, wielkiego rodza-

iu, który chowa się tylko w Mexyku. Musiał zatem ubiedz 200 mil przez ludne okolice bez bycia postrzeżonym.

Przybyły niedawno z zachodnich Jndyy podróżny opowiada: iż pod Bermuda maytkowie schwytali wielką rybę Haifisz zwaną i zabili ią. Przy rozpłataniu iey znaleźli w żołądku 6ciofuntową kulę. Kula ta przywiązaną zapewne była do zatopionych zwłoków i obżarte zwierzę połknęło ią razem z zwłokami.

Do Loyds gospody nadeszło potwierdzaiące doniesienie, że woyska Portugalskie opuściły Bahią. Przeznaczony do Liwerpoola okręt Berło napotkał d. 6 b. m. pod 24 stopniem północney szerokości i 38 zachodniey długości płynącą z Bahi do Lizbony Portugalską eskadrę, składaiącą się z 9 woiennych i 6 przewozowych okrętów. Okręt Tryumf, który d. 9 b. m napotkał okręt Berło pod 29 stopniem północney szerokości i 38 długości, przywiózł tę wiadomość do Dartmouth.

Z Rio-Janeiro nadeszła tu wiadomość o nieszczęściu tamteyszego Cesarza: spadł z konia i miał rękę i 3 ziobra złamać. (Prywatne atoli listy donoszą, iż wyszedł już z niebezpieczeństwa) — Brazylivskie Stany zgromadzaią się codziennie, ale nie trudnią się ieszcze konstytucyią, tylko usuwaią dawne nadużycia, a mianowicie zniosły tayne towarzystwa.

W zachodnim powiecie północney Kanady przedziwnie udaie się tytuń i w ostatnim roku wywieziono go przeszło 100 beczek do Quebeku. W tym roku spodziewaią się zebrać go dwa razy tyle, tak iż tytuń stanie się znacznym wywozowym artykułem z Kanady do Europy. Tytuń rosnący pod Montreal iest naylepszego gatunku.

Gazeta *Times* zawiera co następuie z San Juan de Portorico pod d. 28 Czerwca: Na przedporcie nasze przybyły Francuzka fregata i bryg, które Gubernator Martyniki wysłał, dla proponowania wszystkiem osadom Hiszpańskiem zupełney neutralności podczas woyny między obiema macierzyńskiemi kraiami. Gubernator nasz odpowiedział, że niema ieszcze urzędowey wiadomości o rozpoczętey woynie między Hiszpanią i Francyią, a on samowładnie nie przerwie pokoiu. Skoroby zaś odebrał z Europy rozkazy, nie omieszka równie po przyiacielsku uwiadomić o nich Gubernatora Martyniki. — Nie wszyscy zatem Gubernatorowie Hiszpańscy są tak skoremi do woyny, iak Gubernator Kuby Vives.

Listy z Buenos-Ayres pod d. 25 Maia donoszą o przybyciu tam Hiszpańskich pełnomocników, z któremi iednak P. Rivadavia niechciał w żadne wchodzić układy, ieżeli nie poprzedzi ich uznanie niepodległości. Dozwolono im iednak bawić w mieście i grzecznie się z niemi obchodzono.

Z Sztokolmu d. 29 Sierpnia.

D. 25 obrały Stany seymuiące członki do komitetu wolności druku. — Połączone wydziały kraiu i powszechnych użaleń podały Królowi pismo względem urządzenia obrony kraiowey, w którem wyraziły między innemi, iż niewahaią się oświadczyć J. K. Mci: że położenie państwa w względzie ekonomicznym nie dozwala powiększenia wydatków, ale

owszem wymaga ich pomnieyszenia.

Pod d. 4 b. m. wydał Król rozporządzenie, iż Meklenburgsko-Szweryńskie okręty zawiiaiące z towarami lub po towary do portów Norwegskich uważane bydź maią iako okręty przyiacielskiego narodu, i nie opłacaią większego cła, iak Norwegskie od wprowadzanych lub wyprowadzanych towarów.

Z Szwaycaryi d. 22 Sierpnia.

D. 14 b. m. Prezes ogłosił mową, na którą Landman Reinhard odpowiedział, Seym ligi Szwaycarskiey po 25 posiedzeniach za ukończony. Handlowe stósunki pozostały prawie w takim samem stanie, iak były przed Seymem.

Z Neapolu d. 11 Sierpnia.

Rozchodzi się wieść, że Kawaler Medici przeydzie z wydziału Skarbowego do wydziału spraw zagranicznych i obeymie prezydentostwo w ministeryium. Na iego zaś mieysce przeznaczaią Mar. d'Amati.

Gazeta tuteysza zapewnia, iż N. Król za granicą przykładał się wiele do utrzymania powszechnego pokoiu i przytłumienia fakcyy.

Zdaie się bydź rzeczą pewną, iż Rząd nasz będzie zmuszony nową w tym roku zaciągnąć pożyczkę. Oprócz tego celna taryffa ma bydź zmieniona.

Sławne świątynie starożytnego miasta Pestum obwodzone teraz są rowami i parkanami, i będą miały stróżów.

Od brzegów Menu d. 27 Sierpnia.

J. Królewicowska M. Xże Fryderyk Pruski przeiechał d. 25 b. m. przez Elz i Hildesheim do Berlina.

Słychać, iż Landgraf Fryderyk chce resztę życia przepędzić w Frankforcie i kupuie tam pałac.

W Minchen d. 19 b. m. o 10 minutach przed godziną 8 postrzeżono przed miastem osobliwsze ziawisko: ku północo-zachodowi w bok Nimfenburga podczas wypogodzonego horyzontu upadła nagle kula na ziemię z świecącym pasem, która na wzór komety długo utrzymywała się na powietrzu.

W Rudolstadt C. K. Aystryiacki Maior Xże Jerzy Bernad Anhalt-Dessau (urodzony 1796 r.) zaślubił się d. 15 b. m. z Xiężniczką Karoliną (urodzoną 1804 r.) naystarszą córką Xięcia Günther na Schwartzburg-Rudolstadt.

Francuzkie poselstwo przy lidze Szwaycarskiey upoważnione zostało do wydania ieszcze 80 paszportów dla Greków udaiących się przez Marsyliią do oyczyzny.

Z Bruxelli d. 28 Sierpnia.

Przybył tu Nuncyusz Papiezki Nassali, w celu uporządkowania spraw duchownych między Stolicą S. i naszem Rządem.

Wydane przez nasz Rząd nowe rozporządzenie celne sprawiło na granicy Francuzkiey wielkie wrażenie. Posłano tam kilka oddziałów woyska dla wspierania celników, i spodziewamy się z tego odwetu naypomyślnieyszych skutków dla naszych fabryk.

Były Rossyyski Poseł w Stambule, Baron Stroganow, przybył do Amsterdamu.

DODATEK DO N^ro 75. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 17 WRZEŚNIA 1823 ROKU WE ŚRODĘ.

Z Wiednia d. 6 Września.

Nayiaśnieysi Cesarstwo powrócili tu d. 5 b. m. z podróży do prywatnych dóbr swoich w pożądanym stanie zdrowia i założyli na czas mieszkanie swoie w letnim zamku Schönbrunn.

J. Cesarzewicowska Mość Arcyxiąże Następca tronu po obieździe Tyrolu i widzeniu się z NN. Cesarstwem w powyższych dobrach, przybył wcześniey do tegoż zamku.

Z Berlina d. 9 Września.

J. Królewicowska Mość Xże Pruski Wilhelm, brat J. K. Mci, powrócił tu z swey podróży do Fischbach w Szląsku.— Onegday przybył tu J. Królewicowska Mość Wielki Xże Sasko-Weimarski i wysiadł do przygotowanych dla siebie pokoiów w zamku Królewskim.

Na tegorocznie iesienne obroty rozkazał J. K. M. przybydź tu 2mu i 3mu korpusowi woyska, które wraz z Potsdamską osadą, wynosić będą 42 bataliionów piechoty, 56 szwadronów jazdy i dział 90.

Z Koblentz d. 30 Sierpnia.

Wczoray w południe przybył tu z Bruxelli Marszałek Xże Wellington, obeyrzał tegoż dnia warownie tuteysze, a dziś rano ztąd odiechał. Podczas pobytu nosił Pruski mundur.

Od 10 do 12 dni mieliśmy tu nadzwyczayne upały z błyskawicą i grzmotem. Wino przy tak gorącem lecie obiecuie obfity zbior.

Z Darmsladtu d. 26 Sierpnia.

Deputacyie obu izb Stanów złożyły dziś na uroczystem posłuchaniu W. Xciu nayczulsze podziękowanie w adressach za następne ich zwołanie.

Z Norembergi d. 29 Sierpnia.

Zapewnić z pewnego źrodła możemy (wyraża tuteysze pismo Korrespondent) iż wszelkie rozpuszczone wieści o territoryalney zmianie w Niemczech na żadną nie zasługuią wiarę.

Kr. Pruski Jeneralny Dyrektor poczty, Radca Stanu Nageler przybył tu onegday.

P. Rotschild przeiechał tędy z Frankfortu do Wiednia.

Z Nowego miasta pod Stolpen d. 25 Sierpnia.

Zebranie się d. 21 b. m. interessuiących do kompanii Elbo-zachodnio-In-

dyyskiey morskiey było dla wszystkich zaspokaiaiącem. Znayduiące się w kassie fondusze były dostarczaiącemi do nowych przedsięwzięć; ale dla nadchodzącey zimowey pory odłożone zostały do następnego roku.

Z Gota d. 20 Sierpnia.

Lubo niemamy formalney konstytucyi, nie znayduiemy się iednak bez Seymu, a ieżeliby tego zwołanie nienastąpiło, tedy w nadzwyczaynych przypadkach zwołaną przynaymniey bydź musi stanowcza deputacyia. Takaż zebrała się i tego roku, którey posiedzenia zagaił Radca tayny Doktor Trütschler mową, w którey wyraził: iż Ministerstwo zaprowadziło, iaką tylko można, uszczędność w wydatkach.

Od brzegów Menu d. 3 Września.

W Thuningen, w kraiu Wirtembergskiem, Młynarz Stoker podczas nadchodzącey okropney burzy rozkazał wszystkim swoim ludziom udać się do dolney izby, a sam z 24letnim synem pozostał w górney, przypatruiąc się z niespokoynością kierunkowi burzy. Syn po strasznym trzasku, cofnął się na środek izby, i prosił oyca, aby oddalił się od okna. Natychmiast nastąpił drugi ieszcze mocnieyszy trzask, od którego cała trzęsła się izba. Piorun przeleciał przez izbę na dół; okna brzęczały, świece zagasły i cała izba zapełniona była dymem siarki. Gdy przyniesiono znowu światło leżał młynarz zabity pod oknem, a na dole w tymże kierunku znaleziono dziewczenę siedzącą na ławce nieżywą. Piorun wpadł kominem, zgruchotał kilka okien i okiennice, zrobił szparę w murze, iednak nic nie zapalił. Na oboygu, zapewne mocą powietrza zabitych, niebyło znaku okaliczenia; u młynarza włosy tylko były cokolwiek skręcone. Nadaremnie usiłowano ich wskrzesić.

Teatr w Moguncyi otworzony zostanie d. 2 Września wystawieniem opery Sargines.

Dotychczasowy Wirtembergski Poseł przy Seymie związku Niemieckiego, Baron Wangenheim, odiechał d. 26 Sierpnia z Frankfortu do Drezna, gdzie, oddaliwszy się od spraw publicznych, poświęcić chce resztę życia umieiętnościom i swey rodzinie.

Senat Hamburgski utrzymywał ieszcze na 3 lata dotychczasowe wchodowe cło, tylko wychodowe cokolwiek zniżył.

Z Włoch d. 25 Sierpnia.

Z Liworna donoszą pod d. 8 Sierpnia o przybyciu do tamteyszego portu P. Blaquiere, który powrócił z Grecyi iako wysłaniec od związku za Grekami, i podług swego zeznania przebiegł w wszystkich kierunkach cały Pelopenes. Z świadectwa, które daie Greckiemu Rządowi względem postępu w wewnętrznych urządzeniach, sądzić także można o postępie Greckiego oręża. W większych wsiach arkadyi urządzone iuż są szkoły, w których szanowni Biskupi uczą dzieci czytać, nauczaią ich Religii i wzbudzaią w nich miłość do oyczyzny przez odczytywanie czynów dawnych Greków. Rolnictwo wszędzie kwitnie i kobiety trudnią się robotami w polach. P. Blaquier potwierdza także, iż naczelnicy Greccy poiednali się z sobą, i przez patryiotyczne dary okazali miłość swoią do

oyczyzny. Kolokotroni zaliczył 80,000 piastrów na uzbroienie flotty, Odysseusz tyleż, a inni w stosunku swoich maiątków. Ażeby zresztą Kapitan Basza z obawy Greckiey flotty opuścić miał odnogę Patrasu, zaprzeczaią temu naynowsze doniesienia nadeszłe z Korfu i Zante do Tryiestu, podług których do 11 Sierpnia stał przed Patras. Podobnieyszem zdaie się bydź do wiary, że Grecy pracuią nad przecięciem Kapitanowi Baszy odwrotu do Stambułu.

Z Zante d. 14 *Lipca.*

Gdy Kapitan Basza z flottą swoią stanął na przeciwko Missolungi pod Vasilade, natrafił tam na kilkanaście Jońskich, Włoskich i Austryiackich okrętów, które rozkazał zabrać pod pozorem, że tylko dopomagaią działaniom Greków. Przy oporze kilku okrętów przeciw tey niesłuszney grabierzy, zabitych zostało kilkunastu Chrześciiańskich maytków. Admirał Turecki rozkazał nawet iednego Chrześciiańskiego kapitana kiiem wybić i wszystkie zabrane okręty odesłał do Pasras. Dopiero na mocne przełożenia Anglików nakłonił się do uwolnienia tylko Jońskich. Wprzód ieszcze rozkazał 6 Greków na Jońskich okrętach poznanych na masztach powiesić. Nazaiutrz wysłał do różnych punktów odnogi okręty, dla ułatwienia neutralnem okrętom dowozu żywności do Patras. Grecka eskadra zamykaiąca Patras cofnęła się za zbliżeniem flotty Tureckiey za wyspę Vasilade. Składała się tylko z 4 działowych szalup, prędko pływaiących, dobrze ludem osadzonych i do żagłów i wioseł urządzonych. Okręty te stanęły pod działami Vasilade, i w przypadku attaku cofnąć się mogą do wązkiey odnogi Missolungi, za którémi wielkie Tureckie okręty iśdź nie mogą. Przez podwóyne używanie wioseł i żaglów, i zręczność swych maytków, zabrała ta eskadra, mimo krążenia okrętów Tureckich, wiele neutralnych statków, płynących do Patras. D. 28 Czerwca zabrała pod oczema Kapitana Baszy wielki kupiecki bryg Menzio. Ładunek tego okrętu składaiący się z mąki i ryżu w wartości do 100,000 Fr. został iako dobra zdobycz do Missolungi zawieziony. Przed kilku dniami wysadził Kapitan Basza w odnodze Lepanto korpus woyska, który opanować miał Korynt. Lecz zaledwo rozpoczął swoie poruszenia, gdy uderzyli nań Grecy i zupełnie znieśli. —— Ostatnie to doniesienie potrzebuie iednak potwierdzenia.

Z Smirny d. 18 *Lipca.*

„Kapitan Basza (pisze Spektator tuteyszy) między wielu innemi zdobyczami zabrał także niedawno Grecki palny statek. Oswobodziwszy Patras od Greków, którzy go oblegali, czyni przygotowania do dalszych ważnych działań. Wysadził woyska do Patras, które ztamtąd zeczepnie działać maią, a inny oddział woyska posłał do opasania Missolungi. Cała Rumeliia, wyiąwszy dwa lub trzy punkta znayduie się w ręku Turków. W Epirze opanowali przez niespodziewany napad Talandi i miasteczko Rakowa, w którem wszystkich Greków wycięli. — Na przeciw czynnemu i przezornemu Kapitanowi Baszy przybieraią wyspy Greckie szczególnieyszą postawę: zwolna oddzielaią się iedna od drugiey. Na palenie się Kubea patrzyły

oboiętnie, i z takąż zapewne oboiętnością patrzeć będą na palenie się Peloponesu. Na Hydrze zachodzą zaburzenia, i lud zabierał się do wyduszenia Xiążąt. Na Mitelene tylko i na Scio, gdzie wszystko iest wymordowanem, panuie spokoyność. Postępowanie Odyseusza nie iest do zganienia; szacowany od Greków, ofiarował dawniey, iak to sam Europeyskim ajentom oświadczył, Turkom swóy korpus z 1500 ludzi, i chciał na czele iego otwierać im drogę do Peloponesu. Teraz takież czyni propozycyie, lecz Turcy nie zdaią się mu ufać. — Niezgodność zgubi Greków; każdy sądzi się bydź względem drugiego niepodległym, i w całey Morei niemaj głowy, któraby mogłaby skutecznie sprawami kierować. Wszędzie zbywa na urządzeniach. Napoli di Romania n. p. miała mieć 8000 osady, a niema iak 1000, i tak widać wszędzie brak tęgości i znania rzeczy.,,

Z Zemlina d. 22 Sierpnia.

Z Belgradu donoszą pod d. 21 b. m. iż do tamteyszego Baszy przybyło trzech Tatarów z wiadomością, iż Seraskier Mehmet Basza, który podług dawnieyszych listów znaydował się ieszcze d. 7 Sierpnia w Larissa, wkroczył z woyskiem swoim do Liwadyi i idzie przeciw Koryntowi.

UWIADOMIENIE.

Przybyły do Krakowa P. Weis z Paryża rozpoczął dnia wczorayszego w Sali P. Knotza Mechaniczno - Fizyczno-sztuczne swoie wystawienia, z któremi polecą się Prześwietney Publiczności.

Dnia 15 i 16 Września 1823 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.		2. Zł. gr.		3. Zł. gr.		4. Zł. gr.	
— *Pszenicy*	15	—	14	—	13	—	12	15
— *Zyta*	8	15	8	—	7	15	7	—
— *Jeczmienia*	7	—	6	15	0	—	—	—
— *Owsa*	3	20	3	15	—	—	—	—
— *Jagieł*	17	—	16	—	—	—	—	—
— *Grochu*	9	—	8	—	7	15	—	—
— *Rzepaku*	15	15	15	—	14	—	—	—

W Gdańsku dnia 2 Września.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	do	Złp.	520	do	680.
Żyta	—	—	260	—	380.
Jęczmienia	—	—	240	—	260.
Owsa	—	—	180	—	200.
Grochu	—	—	—	—	—

Bieg Pieniędzy.

W Krakowie d. 15 Września.

Czer: Zł: Holl: monetą Courant	Złp.	20	gr. 10.
— detto Cesarski	—	20	— —
Fryd. Pruskie	—	35	— —
Louidr	—	37	— —
złoto frankówki	—	33	— —
Szeiny Wiedeńskie za 100 .	—	226	— —
Złoty ryński Szainami . .	—	1	— 22

LOTERYIA KRAIOWA.

W 51 Ciągnieniu d. 17 Września r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

43. 73. 8. 62, 16.

Przyszłe 52 Ciągnienie dnia 24 Września r. b. przypada.

DONIESIENIE.

W pobliżu Krakowa w Państwie Woli Justowskiey znayduią się Barany, Rasy Hiszpańskiey zdatne do Stada. Sztuka iedna po dwa dukaty srebrem, oraz Byczki Tyrolskie w drugim i trzecim roku za różną cenę do sprzedania. — Życzący sobie takowych nabydź mogą się każdego czasu w mieyscu powyższym zgłosić. — Wola Justowska dnia 6go Września 1823 r.